

ورازبەك ۋەابدەل ۋلى

كوكجالدار كەسەرەمەتى

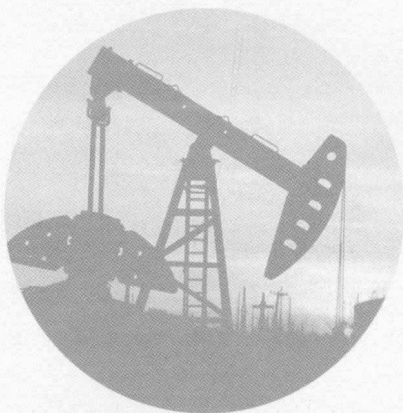
Kokjaldar
Keremeti

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

ورازبەك ۋە ئابدۇل ۋەلى

كۆكجالداز كەسەلمەنى

(اڭگىمەلەر مەن پوۋەستەر)

شىنجاڭ خالىق باسپاسى
۲۰۰۸ ۋەزىجى

图书在版编目(CIP)数据

准噶尔之声：哈萨克文/乌拉孜别克著. 乌鲁木齐：
新疆人民出版社，2008.11

ISBN 978 — 7 — 228 — 12000 — 0

I. 准... II. 乌... III. 中短篇小说 — 中国 —
当代 — 哈萨克语 (中国少数民族语言) IV. I247.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 167776 号

责任编辑：苏里坦汗

校 对：达吾列提

封面设计：夏提克

准噶尔之声 (哈萨克)

乌拉孜别克 著

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码：830001)

新疆新华书店发行

新疆翼百丰印务有限公司印刷

850 × 1168 毫米 32 开本 10.875 印张

2008 年 11 月第 1 版 .. 2008 年 11 月第 1 次印刷

印数：1 — 2000

ISBN 978 — 7 — 228 — 12000 — 0 定价：18.00

جاۋاپتى رەداكتور: سۇلتانقان ساعاتجان ۇلى
جاۋاپتى كوررەكتور: داۋلەت باۋىرجان ۇلى
مۇقاباسىن جوبالاعان: شاتتىق اغسا

كوڭجالدار كەرەمەتى

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(ئۆزىمىز قىلدى، وڭتۇستىك ازاتلىق كۈشەسى، 348 - ۋىلا)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىدىن تاراتىلدى
شىنجاڭ ي - بايىڭ باسپا ستىمى شەكىتى سەرىكتىگىدە باسلىدى
فورمات 1/32 1168 × 850، 10.875 باسپا ئاباق
2008 - جىل، قاراشا، 1 - باسپاسى
2008 - جىل، قاراشا، 1 - باسلىۋى
تىراجى: 2000 — 1
ISBN 978 — 7 — 228 — 12000 — 0
بىلەسى: 18.00 يۋان

ورازبەك ئەبدىل ۋلى 1940 - جىلى 25 - مامىردا شاۋەشەك قالاسىنىڭ قۇلىستاي ۋىياتىنا قاراستى ءوبىسىن دەگەن جەردە دۇنيەگە كەلگەن، 1957 - جىلدىن 1960 - جىلغا دەيىن شىنجاڭ يىنىتتۇتىنىڭ ۋىغۇر ءىلى - ادەبىيەت كاسىبىنەن وقىپ ءىلىم العان، مەكتەپ بىتىرگەسىن قىزمەتتىڭ قاجەتتەنە ساي ۋىمىنىڭ ورنالاستىرۋى بويىنشا ءار جەرلەردە ءتۇرلى قىزمەتتەردە بولپ، 1980 - جىلى قازاننان باستاپ شىنجاڭ خالىق رادىو ستانىياسىنىڭ تارباغاتايداعى تىلشلىەر پۈنكىتىنىڭ باستىعى سىندى قىزمەتتەردى اتقارپ، 2000 - جىلى ءىلىشى اتلىمەن زەينەتكە شىقتى.

ورازبەك ئەبدىل ۋلى 1958 - جىلى «ئۇن ۋاقىعاسى» اتتى اڭگىمەسىمەن ادەبىيەت مايدانىنا كىرىپ، «كۇماندى كۈلەڭگە»، «الما» اتتى اڭگىمەلەرىمەن قالامىن ۇشتاي ءتۈستى. ورتادا ءتۇرلى سەبەپتەرمەن ءبىر مەزەت توسىرقالغان قالامگەر 1978 - جىلدىن باستاپ قالامىن قولنا قايتا الپ «ايگۈل»، «شوپانىنىڭ تاڭى» قاتارلى اڭگىمەلەرىن جارىيالاى كەلىپ، ۇزاق جىلدىق وقتۇشلىق ومىرىنەن جىناقىتالغان «ۇستاز» (1 - ، 2 - كىتابى، 1979 - جىل، 1990 - جىل، ىلە خالىق باسپاسى) رومانىن جازدى؛ «بەتالىس» (اڭگىمەلەر، ۇلتىتار باسپاسى)، «باتىردىڭ ءولمى» (اڭگىمە - پوۋەستەر، شىنجاڭ خالىق باسپاسى، 1990 - جىل)، «ۇشقىن وشپەيدى» (پوۋەستەر، ۇلتىتار باسپاسى، 2003 - جىل)، «دۋبەك» (تارىخى رومان، شىنجاڭ خالىق باسپاسى، 2004 - جىل) كىتاپتارى باسلىم كوردى، «20 عاسىر ادەبىيەت قامباسىنا» اڭگىمەسى بەرىلدى.

قازىر ول جۇڭگو جازۇشلار قوعامىنىڭ، شىنجاڭ جازۇشلار قوعامىنىڭ، ىلە وبلىستىق جازۇشلار قوعامىنىڭ مۇشەسى.

مازمۇنى

اڭگىمەلەر

3	 كوكجالدار كەرەمەتى
15	 جور تاردىڭ جۇدىرىعى
23	 اراننىڭ ازابى
30	 شاراپات كىيەسى
46	 اپامنىڭ كوزى
65	 سالمىدى اڭشى ساندا ءبىر
69	 قىمىلعان وق، قىل كوپىر
77	 تاۋبە
87	 كۋا
105	 توزىن
143	 بەلەكبىي
163	 ماستەك
171	 جوڭعار تىنىسى

پۈۋەستەر

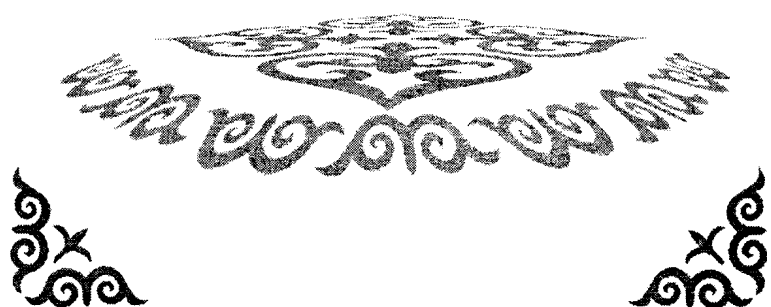

209..... بايعوز دىڭ ءۇنى.

289..... ساحارا ساعىمدارى

الحمد لله

كوكچالار كرەمىتى

جەتەگىندە ەكىدەن قوسارى بار ءۇش سالت اتتى سۇت جۇرىسپەن جايىردىڭ جونىنا ءلىنىپ، بىرەر بۇدىرماق اسقان سوڭ - اق تىزگىن تارتتى.

جۇرىستەرىنىڭ البارىندى، استىندىلى اتتارى مەن قوساردا. عىلارىنىڭ كىلەڭ رەپدەل، قازانات پورىمداس ەگەسە باسقانداى ەكىپىندەي تۈسەتىن جۇرىستەرى مەن وزدەرىنىڭ تاقىمدارىندىلى قاتقان سويل - شوقپارلارىن بلای قويغاندا، وسىناۋ كۈزدىڭ قورعاسىن تۈستەس سۈركەيلى بۇلتى سياقتى سۇرعىلت ءوڭ، سۇنق قاباق، قاتقان كىرىپكتەرىنە قاراپ - اق، بۇلاردىڭ ۇيىد - سىز، كۈلكىسىز، تىنىمسىز، ەرجاستانىپ، توقىم تۈسەنگەن جور تۈبل جۇرىستەگى جاندار ەكەنىن ايتپاي - اق بىلەسىڭ. مىنە، ۇشەۋى دە ە دەسكەندەي ءۇن - ءتۈنسز ات باسنى بىرىك. كەندە جۇرىستەن قىزىنىپ كەلە جاتقان جانۋارلار شىرشىق اتا ۇيتقى توقتادى. وسى كەزدە ولاردىڭ ۇزەڭگىلەرى مەن تاقىمدا. رىندىلى سويل - شوقپارلارى قلىمىسىپ، شىڭ - شىڭ، ساتىر - سۈتىر بولا قالدى. بۇل وقىس داۋىس وسىناۋ جايىردىڭ يەن دە تاڭ الدىندىلى ماناۋراپ تۇرغان مۇلگىگەن تىنىشتىمەن جىرتا ءدىر ەتكىزگەندەي بولدى.

ۇشەۋدىڭ ورتاسىندىلى دەمبەلشە، دوڭگەلەنگەن تىعىرىق قارا ساقالدىسى انا ەكەۋىنىڭ باششىسى سىپەتتى. ول لىپ ەتىپ اتتان

تۈسكەندە، ولاردا اتتارنان تۈسە - تۈسە قالستى. تىعيرىق قارا
ساقالدىنىڭ دوڭگەلەنگەن دەنەسىنە وراي اياق - قولى تىم
سېڭىرلى دە نىعز، قىمىلى دا مۇنداي شاپشالڭ بولار ما؟ ول
سېڭىگەن اتى مەن قوسارىنداعى ەكى سايگۇلىكتى لىپ ەتكىزىپ
تۈيىستىرىپ تاستاپ، قانجىعادالى قورجىندى شەشپ لىپ،
انانداي جەرگە تاستاي بەردى دە، كوگەرشىن سۈلى كەتىپ بوزالڭ
تارتقان كۈرەڭسە مەن بەتەگەنىڭ ۇستىنە شەكپەنن شەشپەستەن
جانتايا كەتتى. بۇل كەزدە انا ەكەۋى دە اتتارن تۈيىستىرىپ،
قورجىندارىن كوتەرىپ كەلە جاتقان ەدى. ەكەۋى دە رەپەل، جوتا -
لى. جاس مولشەرى قارا ساقالدىنىڭ سز - وكشەسەن باسىپ
قالعانداي كورىندەدى. بۇلار قاسىنا كەلگەندە عانا قاراساقالدىدان سىلتى
سىقتى.

— پاي، پاي، قوس كوگىالىم - اي! كەيدە قاينىندارىڭغا
كەتكەندەي وسقۇرلى نايقلاتىندارىڭدى قاشان قويار كەنسىڭدەر، — دەپ
زىلسىز قالجىڭ تاستالغاندا، ولار جىمىڭ ەتە قالسىپ،
قاتارنان:

— ە، ە، سىزدىڭ دە قاڭتار اعامىزدىڭ سوز سۈيىنىڭ تورىندە
جاتقانداي كوسىلۋىنە قاراپ، جەڭگەمىزدىڭ اس - سۈن اسقپاي
شەرمىز دەگەنمىز عوي، — دەپ قارىمدى سزىل قايتارغاندا،
سۈشەۋى دە قارقىلداي كۈلىستى. كۈلىكىلەرى بۇنداي قاتتى
بولارما، اتتارىن سۈز سىلكىندىرگەندەي.

قورجىننان ۇلكەن قارا باقىردى لىپ شىعپ، كىشكەنە
قاپاق استىنداعى باستاۋعا جونەلگەن شاقپاق ەتتى، قوراسان
سۈزدى، قوزى جاۋىرىن، اڭساعاي بويلى يىرلەۋ قاراسى، قوشقار
نۇمسىق قوزىباي ەدى دە، سۈش تاستى وشاققا بەيىمدەي سالىپ،
وتىنعا چاپدىنغان توستەك جاۋىرىن، اپاي سۈستى، مويىنى يىعد -
مەن تۇتاسىپ، كەڭىردەك تۈسى بوغاتتاي القىلداپ بارىپ يەگە -
نىڭ استىمەن جىمداسىپ جاتقان الا كوز، اق سۈز سۈزى

ءاربابىي باتىر بولاتىن. ال، اناۋ جامباستاپ جاتقان تىمىرىق مۇرتتى قارا ەكەۋىنەن جولى دا، جاسى دا ۇلكەن قاڭتار اعا اتالغان قاڭتارباي باتىر ەدى.

بۇل ساپار بۇلاردىڭ وسىدان ءبىر اپتا بۇرىن تاربالغاتايدىڭ كۇنگەي بەتىن مەكەندەگەن نايمانداردان اتتانىپ، سوناۋ ساۋىر بارىپ موڭغۇلداردىڭ جىلقىسىنان تاڭداپ وتىرىپ ەكىدەن التى سايگۇلىك بارىمتالاپ كەلە جاتقان بەتى. توپىڭ باسشىسى دا، اقسلىشىسى دا قاڭتارباي باتىر. ءومىرى ات ءۇستى ارپالمىسپەن كەلە جاتقان باتىر بۇل ساپارىندا ءاربابىي باتىردى ارنايى ۇزەڭگى جولداس، سويل سەرىك ەتكەن. ويتكەنى، ءاربابىي تاباندان سوعىستىڭ تابىلماس شەبەر سويلگەرى عانا ەمەس، اۋزىن اشسا اقتارىلعان اڭگىمەنىڭ كەنى. قايسىپاس قايراتىن بىلاي قويغاندا، وسى ءاربابىيڭ ەگەس ۇستىندەگى كەيىىر بەت قايتىپايتىن باتىلدىن قاڭتارباي ابدەن بىلەتىن.

ءيا، ول ناۋرىز كەزى بولاتىن. شارۋاسى شولاق، قولى كەلتە ءاربابىي سولقىلدان جىگىت بولعانشا باس قۇراي الماي ءجۇردى. وسى كۇنگى بايىشەسى دامەتكەن دە كەزىندە ءبىر ءۇيدىڭ جالعىز قىزى بولعاندىقتان، كارتەيگەن اكە - شەشە - سىنىڭ وزىندىك شارۋاشلىعىنا قاراپ، قىسى - جازى مال سوڭىمىندا، ات ۇستىندە بويىجەتىپ، ەركەكشورا بولپ ءۇستى. اكە - شەشە ادۇن مىنەزدى قىزىن بەتىنەن قاقپادى. سول دامەتكەنگە تالاي جىگىت جاقىنداپ، ورامداپ كورىپ ەدى، ادۇن قىز ايلانما كەلتىرمەدى. دەگەنمەن، مۇنىڭ دا ءبىر ءساتتى ورايى كەلە قالادى. ناۋرىزدىڭ كوجەسىن ءشىپ، مالتاسىن جەيمىز دەپ شىندە ءاربابىي بار ءبىر توپ جىگىت - جەلەڭدەر دامەتكەننىڭ ۇيىنە جىيلا قالادى. دامەتكەن شەشەسىمەن بىرگە كوجە قۇيىپ، جىگىتتەردى كۇتە باستايدى. باسقا جىگىتتەر ءبيداي كوجەنى سورايتاي تارتىپ، مالتانى تاۋساي باستالغاندا، وسى ءاربابىي

كۈچە قۇيغان شارانى سالىق - سۇلق تاستاي سالىپ، مالتاعا قول سوزباستان دامەتكەنگە قاراپ:

— سۇلى كەتپ، سىرنەسى قالغان مالتانى قايتەيسن، ونان دا ءدانى، شىرنى بويىندىلى قۇرتىڭدى اكەلىشى، — دەيدى ازىلدەپ. سوندا ءدارىبايعا جالت قاراعان دامەتكەن ەكى سوزگە كەلمەستەن ءبىر اياق قۇرتتى قايتان كۇسىپ الپ، ءازىل - شىنى ارالاس:

— المىسقانىن الپ ۇرار قارا كۇش ەكىنىڭ ءبىرى ەر جىگىتتە بولار، استىڭ ءدانى مەن شىرىن تانۇ قاي جىگىتتەن تابىلار، نىيەتمەي وسىناۋ اق قۇرتىمدى ءبىر ءتۈيرىن قالدىرماي شىرىن شۇبالتىپ مالتاڭداماي جۇتىپ كەتسەڭ قايتەر ەڭ، جۇتا الماساڭ قايتەر ەڭ؟! — دەيدى ۇسىنىپ جاتىپ.

ءدارىباي دا قىز قولىنان اياقتىلى قۇرتتى الا بەرىپ: — تاڭداۋ سەنكى، — دەيدى ەكى كوزى شوقتاي جايىناپ. — ەگەر جۇتا الماساڭ، — دەيدى دامەتكەن دە بىركىل. مەستەن، — وسى ءۇيدىڭ مالايى بولپ وتەسىڭ.

— جۇتىپ كەتسەم، — دەيدى ءدارىباي نىعزداپ. سوندا شەشەسىنە جالت قاراعان قىز انا كوزىنەن الدە قانداي سىر ۇشاعان تۇيگەندەي بولادى دا، ءدارىبايعا: — اس قادىرىن بىلسەڭ، ادام قادىرىن دا بىلەرسىڭ. تاڭداۋ دا، تىلەك تە سەنكى بولسىن، — دەيدى.

سوندا ءدارىباي دامەتكەن ۇسىنعان اياقتىلى شاقىلداق قۇرتتى شايىناماي، تاۋساماي ساناپ وتىرىپ بىردەن جۇتىپ بولعان ەكەن. اقىرى دامەتكەن دە، شەشەسى دە ۋادەسىندە تۇرىپ، ءدارىبايدىڭ تاڭداۋ، تىلەگى بويىنشا دامەتكەن قالىڭسىز ءدارىباي. عا ءتيپتى.

وسىنداي ەر كوڭىلدى، ەگەسكەندە ەڭسەسى تۇسىپەيتىن ءدارىبايدى قاڭتارباي باتىر ادەبى تاڭداغان. ال، قوشقار تۇمسىق

قوزباي ناعز جورتۇل جولداس، تابىلمايتىن قوشى. دەنە -
سىنىڭ يىرلىگىنە قاراعاندا، اياق - قولنىڭ جەڭىلدىگىندە باعا
جوق، تالىقپايتىن جىرىندى شولغىنىشى.

... سەرىكتەرى سىعايلانغان قاڭتارباي ۋىسى جولى موڭغۇل
جىلقىسىنا تىگەندە قاقتىعىستان اۋلاق بولا المادى. تۇنمەن
موڭغۇل جىلقىسىن تورىپ، ئالڭ الاكەۋىم شاققا ءوتىپ، ات
ۋستىندەگى جىلقىشىلاردىڭ ابدەن تالىعپ، كوزى ۇيقىعا بارغان
مەزگىلىن ءدال تاۋىپ، بەكىنىستەگى قاڭتارباي مەن ءداربايعا
ورايلى كەزدە بەلگى بەرگەن قوزبايعا ىلەسە قالڭ جىلقىنى
اسقىپاي ارالاپ، تاڭداغاندارىن الپ، ەندى بەت تۈزەي بەرگەن
جورتۇلىشلار، الە ەدەن سەكەم الپ، ويانىپ كەتكەن جىلقى -
شىلارمەن ايقاسىپ قالدى.

دەگەنمەن، نەشە كۈننەن بەرى ابدەن بەكىپ، شەگەندەلىپ
نەگە بولسادا بەل بۇىپ، تۈكتەرىن سىرتىنا تەپتىرىپ، قويىعا
شاپقان كوكجالداي جوندانىپ، كەلگەن جورتۇلىشلار، سانى
جاعىنان كۆبىرەك بولسادا اسا سۇسپەن تۇيىقسىز شابۇلىداپ،
دەگەندە - اق قاتتى سوعىپ، ەس الدىرماي تاستادى. شەتنەن
كەلگەن جىلقىشىلاردى تىزەدەن، شىنتاقتان ءبىر - ءبىر قالىپ،
سىتىلىپ شىعا بەردى. ايتسەدە، مال اشۋى - جان اشۋى مەس
پە، سوڭدارىنان الا اتتى بىرەۋ شوقپارىن ءۇيرىپ، جۇلدىزداي
اعىپ، قىرانداي ءشۋىلىپ كەلدى. ەگەر مىنانڭ ءۇنىن ءۇشە -
رىپ كەتپەسە ءبىر قىرسىقتىڭ باستالارىن بىلگەن قاڭتارباي
باتىر ونىڭ جولدىن توسۋ ءۇشىن ئىعايلانا بەرىپ ەدى، ءبىراق،
ءدارباي:

— قاڭتار اعا، ءسىز ىلگەرىلەي بەرىڭىز، مەن بار عوي، —
دەدى دە قوسار اتتارىن قوزبايعا بەرە سالپ، قۇغىنىشى جالغىز
اتتىنىڭ جولدىن توستى.

قۇغىنىشى دا تايىنبادى، تايىالماي كەلدى. باستابىندا قاڭتار -

بايدىڭ «ولسىمىنە ورتاق بولماي قۇلاتىپ كەت، ازامات قانىن ارقالاپ كەتپەيك» دەگەن ءسوزى ەسىندە ءدارىباي قارسى كەلگەن قۇعىنىشىنى تىزەدەن قالىپ ءوتىپ ەدى، ءىراق، اناۋ مىزەر ەمەس، قايتا ءوزىن يىقتاپ سوعىپ وتكەندە ءبىر قايتالىن جاپىد. رىپ جىبەرگەندەي بولدى. ەندىگى رەت تەز ءۇمتىلغان ءدارىباي شاپشاڭ قىمىلداپ، ونىڭ سويىلىن دەنەسىنە دارىتباي ۇشرىپ جىبەردى. استىنداعى قارا كەرىن شۇعىل بۇرىپ كەلىپ، اناۋ ەندى وراعتقانشا، امىزان بەتى كوك جەلكەسىنەن دالىدەپ تۇرىپ پەرىپ كەتتى دە، شالقالي بەرگەن ونىڭ جاۋىرىن ورتاسىنان بۇرە جۇلقىپ، الا اتتان توڭكەرە تاستاپ، اينالىپ قاراماستان ىلگەرى تارتا بەردى. ەن دالادا ەسەڭگىرەپ جالعىز جىلقىشى قالا بەردى.

مىنە، سودان بەرى بۇلاردىڭ نالغىز جورتۇل جۇرسىپەن ەكى كۈندە جەتكەن جەرى وسى. باستايندا بۇلار سوڭدارىنان قۇعىنىشى بولارما دەپ ءىز تاستاپ، موپىندى ۇزاققا سالعان. ءىراق، الگە دەيىن وكشەلەپ، الا شاپقىن جەتكەن قۇعىنىشى بولمادى. سول ءۇشەن وسى جەردە قاۋجانىپ، تىنىستاماق.

ءدارىبايدىڭ جاڭاعى ءۇش تاستان قۇراغان وشلىعىندا تەزەكتىڭ وتى مازداپ، باقىردا تارىنىڭ بوتقاسى بۇرقىلدايدى. بىقسىماي، مازداپ جانغان قۇ تەزەكتىڭ بولمىسىز ءتۈمنى شۇدالانباي، ءالسىز بۇراتىلا اۋعا تاراپ جاتىر. باقىرداعى تارى بوتقاسىنىڭ ءيىسى كەڭسىرىك جارادى. ۇشەۋىندە جولىسوقتى قاجىعاندىق شىراي جوق. وڭدەرى اجارلى، تىم سەرگەك. ونىڭ ۇستىنە جاڭا عانا جەڭىلدەنىپ، باستاۋدىڭ سۇنىق سۇنا جۇنىپ كەلگەندىكتەن دەنەلەرى دە قۇناقى، سەرىپىلىپ قالعان. ەندى ولار جول قورجىندارىنان اعاش توستاعاندارىن الىپ، بوتقانى سورايتاپ شە باستادى. مايى مەيىزدەي بولىپ كەپكەن قويدىڭ توستىگىن سالىپ پىسىرگەن تارى بوتقا جورتۇلىشلاردىڭ تەرىسىن جازىپ،

تەرىن بۇرقىراتىپ، كوپ - كورىم دەندىرىپ، تىڭايتا بەرگەن.
كەنەت باغانادان بەرى قاڭتارۋلى كۆيى تىزگىنىنە سۈيەنپ قانا
سۆيىپ تۇرغان قاڭتاربايدىڭ ەسك پەن توردەي شاپدار اتى ەلەڭ
ەتتى دە، قامىس قۇلاعىن تاس توبەسىنە الپ، ەلەڭدەي ءىشن
تارتتى. باسقا اتتاردا تىنىشى كەتپ، پىسقۇرىنىپ قوزعالاتپ
قالدى. سول - اق ەكەن، ەجەلدەن انتارىنىڭ سىرىنا قانق ۇشە -
ۋى دە ورىندارىنان اتىپ - اتىپ تۇرىستى.

— ۇمتىل، قوزىباي، — دەدى قاڭتارباي، — قاراۋىلدا!
ۋزىن سىراق، ءير قوزىباي ەكى اتتاپ تۇمىسقىقتىڭ جالىنا
شىقتى دا، وتكىر جانارىمەن اتىرايىن تەز شولىپ جىبەرىپ،
لىنىبەي قايتا ءتۇستى:

— قۇعىنىشى! ون شاقىتى اتتى سۇت كەلەدى!

— قامدان!

— نىزمىزدەن قالماغان ەكەن - اۋ، نە بولسادا وسى جەردە
ايقاسامىز.

— ەندى سۇمەڭدەتپ ەلگە ەرتىپ بارايىن دەپ تۇرما ەدىڭ، —
دەسىپ ءوزارا شولاق قايرىم ءتىل قاتىسقاندا:

— ال، قوزىباي، — دەدى قاڭتارباي باتىر شارت بۇنىپ،
كەلتە كەسىم ايتىپ، — سەن قوسار اتتاردى الپ، بەتتى تۇزەي
بەر، ءدارىباي ەكەۋىمىز الدىن توسىپ، تۇرىستىق بەرەمىز.

وسىنى ايتىپ، سارت ەتىپ شاپدارعا مىنگەن قاڭتارباي
جەرگە قويغان بوس مويىن شوقپارىن ءلىپ الدى، ودان باقىر -
دىڭ تۇبىندەگى ءالى دە سىتسى قايتىلعان جارىم باقىر بوتقانى
قوزىبايدىڭ توككەلى جاتقاندىن كورىپ، تەبىتە جەتىپ كەلىپ،
ءامىرلى ءۇن قاتتى:

— ەي، قوزىباي، توكپە ءدامدى! بۇرىنقى - سوڭىمعا قاڭتار -
باي ساسقاندا تاماعىن تاستاي جونەلىپتى دەگىزگىڭ كەلمەسە،
اكەل بەرى!

جالت قاراعان قوزباي قاڭتاربايدىڭ وڭىنىدە ۈزەڭگىلەس بولعالى ءوزى بايقاماعان بەت قاراتپاس ءبىر جاسىل الاۋدىڭ تەبىنىدەپ تۇرعانىن كورىپ، ءسال ءش جيىپ، امالسىزدان بوتقا - سىمەن باقىردى ۈسنا بەردى. ات ۈستىنىدە تۇرىپ، بوتقانى سالىق - سولق جۇتىپ، باقىردى باسنا كوتەرگەن قاڭتارباي تەبىنە بەرىپ ات جالىنا قايتا لوقسىدى. وقىستان جال تۇبىنە جابىسقان توغايلاق بوتقانىڭ سىتىنعا شىداماعان شايدار ات شىرىق اينالىپ تىك شاپشىدى. ءسال دە بولسا اسقازانىنىڭ جالىنى قايتقانىنا كەڭىگەندەي تىنىس العان قاڭتارباي، شايداردىڭ جال تۇبىنە جالدىن بولپ ءتۇسىپ، وتاۋلانىپ جابىسقان بوتقانىڭ سىتىق توغايراعىن قامشىسىنىڭ سايىمەن سىپىرىپ تاستاپ، شايدارعا تاقىم قىستى. ءبىراق، قاڭتارباي ءدال سول كەزدە ۈزاق جىلەر سەرىگى بولعان شايداردىڭ جالى ءجىدىپ ءتۇسىپ، كەيىنگى كەزدە «اق جەلكە» اتانىپ كەتەرىن ويلاماعان ەدى.

قاڭتارباي مەن ءدارىباي ات قويىپ، ايلاق استىنان قۇعىنىشىلاردىڭ قاسقا ماڭدايىنان شىعا كەلگەندە قاپەلىمدە ولاردا ساسقالاقتاپ قالعانىمەن، تەزەس جيىپ، تايلىقپاي تاپ بەردى. قۇعىنىشىلاردى دا باستالغان ەكى جىرىندى بار ەكەن. ەكى كۇنىنەن بەرى قاتارىن شاشاۋ شىعارماي قاڭتاربايلاردىڭ سىزىنەن جازباي قۇسىرىپ كەلە جاتقان وسى ەكەۋى ەدى. ءدال قازىردە وسى ەكەۋى توپتان ەرەك ايعۇلاق تاپ، جاۋ - جاراقتانىپ العا ءوتتى.

تالاي جور تۇل - قاقىتىمىسى بىرگە وتكىزگەن قاڭتارباي مەن ءدارىبايدىڭ كۇتكەنى دە وسى بولاتىن، ءساتى كەلدى، ەكەۋى ءۇنسز ءتىل تابىسىپ، الدىعا دارالانا شىققان الگى ەكەۋىن ورتالعا الا بەردى. ۱ دەپ ايقاسا كەتكەندە - اق قارمانۇعا مۇرسا كەلتىر - مەيتىن قىمىلمەن قاپىسىن تاۋىپ تەزدەندەتە سوعىپ ءتۇسىرۋ - سىبايلاس جور تۇلشىلاردىڭ كانىگى ءادىسى ەدى. ولار قۇعىنىشىلاردى سويلەسلىتەۋگە كەلتىرمەي جاناسالاي وتە